

5. Луцик Т.Р., Ігнатенко С.П. Роль матеріального стимулювання працівників в підвищенні продуктивності праці. *Технології та дизайн*. 2012. №3 (4). 2012 р. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/2841/1/td_2012_N3_18.pdf.

УДК 330.3

Драчук Ю.З., д.е.н., професор,
провідний науковий співробітник

Амоша О.О., к.е.н.,
старший науковий співробітник

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

МОТИВАЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ

Як зазначено науковцями [1], «24 лютого розділило наше життя на «до» та «після», на мить зупинило серцебиття. Та коли минув перший шок, кожен з нас знайшов своє місце у новому світі. Кожен спрямував власні ресурси на шляху до Перемоги. Подолання кризових явищ у різних галузях народного господарства спонукають науковців і практиків розробляти такі моделі економічного розвитку, у яких буде враховано нові тенденції міжнародного ринку і світових цивілізаційних процесів. Пошук таких моделей є особливо актуальним для України, що вибудовує своє місце в економічній та геополітичній архітектурі світу».

Наразі керівництво ЄС та лідери окремих країн підтверджують готовність "платити ціну" за підтримку України, адже нині українці захищають спільні європейські цінності свободи та демократії, та й саму Європу. Як зазначається Кабінетом Міністрів України та спеціалістами ДП

"Укрпромзвнішекспертиза", Україні потрібно задіяти якомога більше ресурсів для боротьби з ворогом. Для цього необхідно зберегти економічну стійкість країни. У воєнних протистояннях, подібних теперішньому, стійкість народного господарства надзвичайно важлива, якщо не вирішальна. Але ця війна, на жаль, вже значно вплинула на нашу економіку. Насамперед постраждала промисловість через зупинку підприємств у зонах бойових дій. Найбільше це стосується чорної металургії. Головним завданням Національного інституту стратегічних досліджень є розроблення стратегій – розроблення концептуальних підходів до стратегії відновлення, яка має змінити країну, консолідувати проєкти та плани відновлення в цілісну узгоджену стратегію змін [2]. Зі слів Елли Лібанової, директора Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. Птухи НАН України, академіка НАН України, ключовим є не так відновлення економіки, як збереження людського потенціалу, без чого всі макроекономічні та фінансові зусилля й розрахунки виявляться марними.

Як відзначається дослідженням, при остаточній підтримці Європейського Союзу через його Департамент цивільного захисту і операцій з гуманітарної допомоги [3], загальний алгоритм дій стосується створення національної системи фіксації та документування фактів руйнувань (передусім – об'єктів критичної інфраструктури), переміщень бізнесу та людей, що може бути забезпечено шляхом створення: а) організаційно-правового компоненту такої системи – підсилення ролі контролюючих органів, надання їм гарантій безпеки, коригування форм перевірок та способів фіксації порушень, та б) інформаційно-технічного компоненту – створення онлайн бази даних, яка мала б бути під адмініструванням ДСНС. Проведення оцінки заподіяної шкоди та прийняття рішень про доцільність відбудови об'єктів; визначення джерел фінансових та матеріальних ресурсів для відбудови за принципом «краще, ніж було», що має слугувати головним ціннісним та методологічним орієнтиром при розробці Програми відбудови України та відповідного плану дій».

Стратегії сталого розвитку України до 2030 року є вектор безпеки – «забезпечення безпеки держави, бізнесу та громадян, захищеності інвестицій та приватної власності, забезпечення миру і захисту кордонів, чесного та неупередженого правосуддя... Пріоритетом є безпека життя та здоров'я людини.»[4]. Як відзначається науковцями «Поки що важко передбачити, бодай у найбільш узагальненому вигляді, як буде відбуватися післявоєнне відновлення економіки України. Але формування уявлень можливих сценаріїв цього процесу є важливим як для Уряду країни і цілого суспільства, так і для міжнародної спільноти, яка має прийняти саму активу участь у відновленні економіки України після війни» [5]. Влада підготувала план післявоєнного відновлення України (18 квітня 2022), до якого входить План післявоєнного відновлення та розвитку України, що включає покриття матеріальних збитків, завданих війною, відновлення зруйнованих інфраструктурних потужностей та структурну модернізацію української економіки [6]. Згідно з науковими дослідженнями [7], досвід країн показує, що відновленню передують політичне рішення, що базується на геополітичній доцільності та національному патріотизмі щодо визначення моделі розвитку, де для успішної економічної реконструкції в Україні необхідні окремі послідовні заходи: – розробка і реалізація сучасної, заснованої на інноваційному розвитку, концепції реконструкції економіки країни з урахуванням реальної геополітичної ситуації; реалізація розробленої вітчизняними науковцями і урядом стратегії відновлення та розвитку Донбасу, а також повернення Криму.

Отже, проблем на сьогодні є багато, і в умовах воєнного часу їх з'явиться ще більше, але формулювання пріоритетів повоєнного розвитку України вже сьогодні дасть можливість відбудувати країну і вивести її на новий рівень економічного розвитку. Для цього, за словами Президента України В.О. Зеленського, чим довше триває ця війна, тим більшою буде ціна захисту свободи не лише для України, а й для всього вільного світу, Висловлюючи

вдячність усім партнерам України, які допомагають, Володимир Зеленський попросив лідерів ЄС не прогаяти історичний шанс надати Україні статусу країни-кандидата в члени Євросоюзу, щоб українські військові мали мотивацію захищати європейські цінності.

Література

1. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції з економічних та гуманітарних питань. ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», квітень 2022 року. Дніпро. Вітальне слово ректора Університету.
2. Експертна дискусія «Стратегія повоєнного відновлення України» Аналітика НІСД. Травень 2022 <https://niss.gov.ua/news/novyny-nisd/ekspertna-dyskusiya-stratehiya>
3. Софія Шутяк Як буде відбудовуватись Україна? Від знання про ризики – до сталого відновлення. БФ «Право на захист». <https://r2p.org.ua/vid-znannya-pro-ryzky-do-stalogo-vidnovlennya/>
4. Проект Закону України від 07.08.2018 № 9015 «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року»
5. А. Колосов. Сценарій післявоєнного відновлення України. По той бік діалогу. 13 квіт. 2022 р., 10:40:33. <https://dialogueparty.site/article/view/scenariy-pislyavoyennogo-vidnovlennya-ekonomiki-ukrajini/>
6. Положення про Національну раду з відновлення України від наслідків війни. Затверджено Указом Президента України від 21 квітня 2022 року № 266/2022.
7. Іванов С.В. Економічне відновлення і розвиток країн після збройних конфліктів воєн: невтрачені можливості для України. Економіка України / Economy of Ukraine, 2019, № 1 (686)